

Az Ifjúsági Ház és a Hungária összefogásával Lesz-e dél-alföldi konferenciaközpont?

Szegeden évről évre egyre több tudományos kongresszust, üzleti konferenciát, művészeti tanácskozást, találkozót szerveznek. Az 1996-os világkiállításához, illetve a honfoglalás 1100. évfordulójához kapcsolódó rendezvények még inkább felfuttatják majd ezt a tendenciát. A dél-alföldi régió szellemi központjában viszont nincs megfelelő színvonalú rendezési terepe ezeknek az eseményeknek. Pedig egyre jobban kellene – s lehet is. A város által tervezett, reprezentatív, világszínvonalú konferenciaközpont megépítéséig – amire egyelőre sajnos még évekig nem lesz pénz – is létrehozható olyan centrum, ami képes e feladatok megoldására. Hol és hogyan – erről kértünk, kaptunk információkat a cél érdekében összefogó Ifjúsági Ház igazgatójától, dr. Szerdahelyi Zoltántól és Szűcs Andrásról, a Hungária Szálló értékesítési vezetőjétől.

A két intézmény már több mint egy éve próbálja erőit, lehetőségeit egyesíteni (1992 áprilisa óta létező együttműködési szerződése értelmében) a tudományos, üzleti, művészeti események megrendezéséhez. S hogy ezt magasabb szinten töltsék, eltervezték egy dél-alföldi konferenciaközpont létrehozását. Annál is inkább, mert az egész régióban nincsen ilyen intézmény: igény pedig egyre nagyobb mutatkozik rá.

Az IH és a Hungária szomszédvársága a belvárosi környezetben, a Tisza partján jó lehetőségeket kínál: egyik adja termet, szervezési tapasztalat, a rendezvényekhez, a másik pedig a szállást, az étkeztetést, az ellátást a résztvevők számára – plusz közösen megvalósuló kiegészítő programokat. S mindezt minimális beruházással biztosítani lehet olyan felújításokkal, átalakításokkal, amelyek egyébként is éppen szükségessé váltak a két épületben.

A mostanra tizenöt éves Hungáriában jövőre terveznek rekonstrukciót a 138 kétágyas szoba és a hat lakosztály „fel-frisztésére”, az étteremben pedig már fel is szereltek hangszigetelő válaszfalakat a kisebb teretek, a fogadási helyszínek kiakasztásához; jövő nyárra létszabályozás is lesz és bővíti szolgáltatásaikat.

Az 1969-ben átadott Ifjúsági Háznak mindenekelőtt a lég-

kondicionálását kellene megoldani, hiszen óriási luxus, hogy termeiben májustól szeptemberig a hőség miatt gyakorlatilag nem lehet rendezvényeket tartani. E probléma megoldása, továbbá a padlófelújítás, a leg-szükségesebb renoválás – ahogyan azt a városi műszaki szakemberek már felmérték és megállapították tavaly augusztusban – cirka 14–15 millió forintba kerülne. Ennyi nincs; a városi költségvetésben három évre „halasztották” a beruházást. A ház állaga közben tovább romlik, a meglévő érték is pusztul; a nyári „üzemképtelenség” komoly bevételektől fosztja meg az IH-t és a várost. A házban keletkező bevétel ugyanis a város nyeresége, kulturális, művészeti életének anyagi bázisa (lehetne). A szükséges felújítási munkákat nyáron két hónap alatt el tudnák végezni – költségeik pedig hamar megtérülnének. A konferenciaturizmus ugyanis a világon mindenfelé egyre fejlődőbb. Miért ne lehetne az Szegeden is, ahol komoly tudományos intézményhálózat van, fellendülőben az üzleti élet szervezése, adott az igény, megvan a háttér.

Csak a már meglévő adottságokat kellene jobban kihasználni, minimális ráfordítással jobbra, vonzóbbá tenni (s nem hagyni rosszabbodni, lepusztulni). Az IH 850 fő befogadására alkalmas nagytermével, kisebb kiállítási és tanácskozóhelyiségeivel jó konferenciateret, ideális hely oktatásokra, továbbképzésekre, üzleti és művészeti eseményekre. A Hungáriával együtt pedig képes ellátni egy dél-alföldi konferenciaközpont többfunkciós szerepét – napi 24 órás üzemeléssel. A városi közgyűlés kulturális és közművelődési bizottsága idén április 20-án kelt határozatával támogatja is a tervet. Erdemben azonban a torony alatt, sajnos, még nemigen foglalkoztak vele. Pedig elodázhatatlan felújításról (s nem új beruházásokról) van szó; minden elvesztegetett hónap tovább rontja a ház állapotát. Ha pedig legkésőbb 1994 őszére nem tudják olyan színvonalra hozni az IH-t, a tervezett kongresszusi központot, hogy azzal felkerüljenek a nemzetközi ajánlólistára, kétségessé válnak az expo évre, a honfoglalási évfordulóra tervezett események is. S nemcsak Szegedet, de az egész régiót érintve. Ezért is várnak a köztársasági megbízott és hivatala segítségére is.

Szabó Magdolna

Fotó: Nagy László

Alkony a Návay-kastélyban Ide csak az jön, aki valóban magányos vagy kitaszított

Az utolsó állomás

Kalauzom a két Marika: Vass Józsefné, igazgató és Csete Ferencné, főnővér. Tőlük tudom, hogy – a szó nemes értelmében – szolgálatot teljesítő 50 dolgozó igen áldozatos munkával igyekszik valóban otthont teremteni az ide kényszerült embereknek. A három műszakban, 10-15 ezerért dolgozó nővéreket csak az ember-szeretet, az együttérzés tartja még itt.

– Tudjuk, ez a végső megoldás legtöbbször számára, az utolsó állomás. Ide csak az jön, aki valóban magányos vagy kitaszított – mondja a főnővér.

Társtalan, családja vesztett, idős nők és férfiak, gyerekeik által elhagyott szülők lakják az öt, négy vagy kétágyas szobákat. A lakóknak több, mint a felét a betegeknek fenntartott „kórtermekben” gondozzák.

– Egyre ritkábban nyitnak ajtót a hozzátartozók az öregekre – mondja az igazgatónő. Évekkel ezelőtt anyák napján még hosszú kocsisor övezte az otthont, mostanában azonban elvétve tér be hozzánk valaki egy-egy csokor virággal...

Ami most is fáj a vöröskatonának

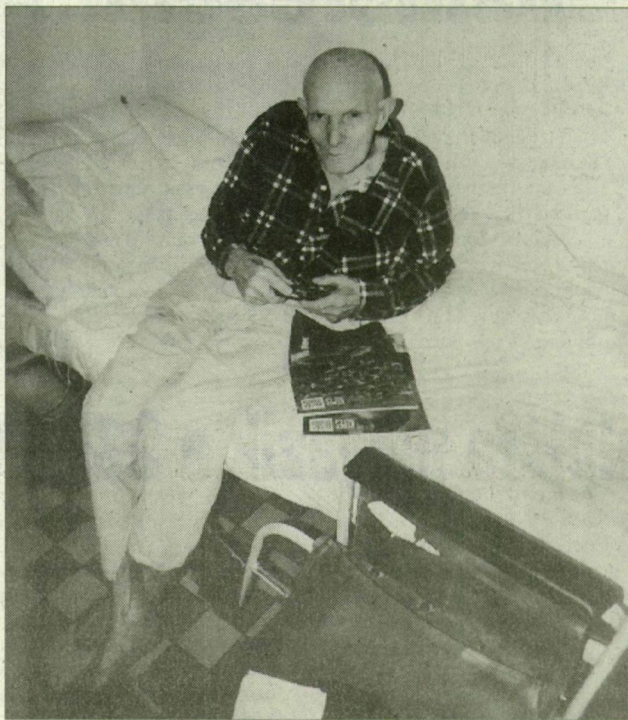
Mihály bácsi görnyedten üldögél az ágyán, egyik lábáról hiányzik a zokni. Körülötte újságok, színes magazinok, az éjjeliszekrényen táskarádió. Letelepszem mellé a paplan sarkára.

– Hangosan beszéljen, kedves! – kéri a gyermekien huncutkás tekintetű, 93 esztendősférfi –, tudja, nem hallok jól.

A hangos, tagolt szavakra odafigyelnek a szobatársak is, így beszélgetünk. Megtudom, hogy tíz éve vásárhelyről költözött az otthonba az egykori lakatosmester, akinek mindene lehetett a munkája. Büszkélkedik is vele.

– Mint hegesztő érvényesültem... más városból is eljöttek hozzám munkát végeztetni... 78 éves koromig hajtottam a szakmát... aztán megfájdult a lábam. Négy feleségem volt, mind eltemettem...

■ **Meghányta-vetette az élet! Két világháború...**

Fotó: Gyenes Kálmán

Az óföldéaki, Návay uradalmi kastély szerencsére nem került ebek harmincadjára a szocializmusban sem, mint sok más hasonló, jobb sorsra érdemes épület. Valószínű, az mentette meg az enyészettől, hogy valakinek 1949-ben eszébe jutott: legyen e helyt szociális otthon! Éveken át betegek, elesettek, öregek hajléka volt a szép környezetben álló patinás ház, amely 1977-ben új szárnyal bővült. A melléképületekben mosoda, garázs, raktár, műhely szolgálja az itt élő 110 lakót. A 16 hektáros szántóföldön megterem a búza, a kukorica, a répa: eleség a saját házalában nevelkedő 120 sertésnek, no meg a juhoknak. Az alkalmazottak mellett maguk a jó erőben lévő gondozottak is ápolják a fólia alatt növekedő konyhára valót: ezzel is célt adva az egyformán pergő mindennapoknak.

– ...harcoltam mind a két-tizen, még a harmadikban is!

■ **Talán '56-ra tetszik gondolni.**

– A jó isten tudja, mi volt '56-ban – ráncolja össze a homlokát és lassú, alapos mozdulatokkal simítgatja a térdére terített zsebkendőt.

■ **Gondolta volna, hogy ki-mennek innen az oroszok?**

– Kimentek? Nem bántottak azok magyar embert! Hanem arra azért emlékszem, hogy engem megpofozott egy Kis János nevű tábornok. Mert nem álltam egyenesen. Meg mert vöröskatoná voltam. Rosszul esett, nagyon rosszul... De itt jó. Itt nem bántanak.

■ **Gyereke, rokona nincs Mihály bácsinak?**

– Senkim sincs. Egy fiatal-asszony, aki az utolsó felesége-

met ápolta, az látogat meg minden hónapban. Na, hogy is hívják? Azt hiszem, Iduska...

Máriák és a villanyglória

Ürge-fürge, alacsony kis asszonykához vezet a főnővér:

– Ő az otthon legrégebbi lakója és a mi jobb kezünk – mutatja be Marikát, aki azonban koránt sem a legidősebb itt.

Battonyáról érkezett még 1950-ben, édesanyjával együtt. Akkor mindössze 15. évét „tápostá”, igen betegesen, de a konyhában, a mosodában igyekezett hasznosítani magát. Amióta '78-ban édesanyja végleg elköltözött, egészsége tovább romlott: asztmája miatt inkább csak amolyan lóti-futi munkákat végez. Postára,

gyógyszertárba, az önkormányzathoz szalad, mikor hova kell.

– Kijövök a szobatársakkal is, igaz, az egyik nagyon idős, a másik szellemi fogyatékos. Van testvérük, de nem törődnek velük...

■ **Marikát ki látogatja?**

– Hébe-hóba eljönnek az unokatestvéreim, hívnak is, de ott van nekik a saját családjuk. Nem akarok a terhükre lenni. Inkább én gyűjtögetek nekik a rokkantnyugdíjamból, hogy valami ajándékot küldjek a gyerekeknek.

Az ágyon maci meg hajás baba, a kis szekrényen csillogó emléktárgyak.

– Itt őrzök egy babát becsomagolva. Mondom is a rokonoknak, úgy csináljátok, hogy a következő gyerek lány legyen. Hogy odaadhasam neki. Ezek a műtűrök meg mind az intézeté lesznek, ha meghalok. Ezt a szép, világító Mária-szobrot is rájuk hagyom. Megmutassam? – kérdi, és konnektortorba dugja a drót végét. Kigyúl Mária feje fölött a glória, és apró, színes csillagok villogznak a Szűz alakja körül. Ennek az evilági Máriának a szemében pedig a földöntúli boldogság szikrácskái.

– Örömem nekem ebben telik. Meg a nővérekben és a szép ruhákban...

Lányuk kitette a szűrűket

A kétágyas, egyéni ízléssel berendezett szobában hajdani szép vonásaikat ma is őrző házaspár fogad. Előbb kériik, hadd maradjanak inkognitóban, aztán a 81 évesen is daliás férfi megmakacsolja magát: írja csak ki a nevünket! Nem nekünk van szégyellni valónk. Aztán föltárlják legfájdóbb titkukat.

Tíz éve egy napon azzal állított be hozzájuk a lányuk: adjátok el a házat, költözzetek hozzánk a panelba, leszek én a gondviselőtök. A szülők föl-számolták egész addigi életüket, az ingatlan árát, 180 ezer forintot pedig a lányuknak és családjának ajándékozták. A jó erőben lévő apa látástól vakulásig dolgozott „a gyerekek” lebontásra vásárolt épületén, mígnem két és fél év múlva a fiatalok utat mutattak a szülőknek. „Nem akarjuk, hogy itt haljatok meg” – mondták. Az új otthon alapításához szükséges pénzről azonban hallani sem akartak. Az utcára tett apa-anya pereskedni kényszerült időközben megözvegyült lányával. Az eredmény: a két és fél éves ottlakás fejében levont összeggel 120 ezerre csappant a hajdani ház visszakapott eladási ára. Márpedig ez kevés ahhoz, hogy két nyugdíjas a nulláról új életet kezdjen.

– Ha saját lányunk kiteszi a szűrűnket, kinek a nyakára mehetnének? Bejelentkeztünk a mezőhegyesi tanácsshöz, így kerülünk először a nagyszénási szociális otthonba. Gyakran utaztunk Makóra, mert idehúz a szívünk. Három és fél éve kértük magunkat Óföldéákra. Hogy közelebb kerüljünk a kisfiunkhoz. Ő Makón van eltemetve... Itt jól érezzük magunkat. Reméljük, az utolsó utunk innen már csak hozzá vezet...

Chikán Ágnes